

UTAZÁS EGY VÉGTELEN LABIRINTUSBAN

Szj Kamilla grafikus, aki érzékeny technikával, csupán hidegtűvel és rézkarcnyomó géppel, illetve szabadkézi karcolással készíti többségében monokróm, minimális motívumsorból építkező, egyedi műveit. „...a Könyvtár határtalan és periodikus. Ha egy örökké élő utazó bármely irányban átutazna rajta, évszázadok múltán meggyőződhetne róla, hogy egyazon kötetek ismétlődnek egyazon rendetlenségben, amely így ismétlődve renddév, a Renddév válik.” Miként a borgesi elbeszélő szerint a Könyvtár (amely megegyezik az univerzummal) meghatározott számú ortográfiai jel (szóköz, vessző, az abc betűi és a pont) lehetséges kombinációjából áll, s ebben a hatalmas univerzumban nincs két azonos könyv, úgy a művésznő néhány formamorzszából és alaktöredékből – melyek leginkább emberalakok kontúrája vagy henger, lépcső, borotva és égő szénakazal körvonalára emlékeztetnek – felépülő világa is határtalanul változatos. A befogadó úgy bolyong a Budapest Galéria kiállítóterének installációi között, mintha végtelen és tágas labirintusba tévedt volna: a sokszorosító technikával létrehozott egyedi méretű és elhelyezkedésű műveken felbukkanó motívumvariációk újabb és újabb kapcsolódási pontokat, felsejlő átjárókat kínálnak. Utat oda, ahová a mindennapokban sosem juthatunk el.

Messziről nézve valamiféle kimetszett út (úttest-szelet) képét hívja elő a befogadóban a kiállítóter padlójára (pontosabban: alacsony dobogóra) fektetett tíz méter hosszú, egy méter széles mű is, amelyen a világosszürke/fáradt kék színű alapba karcolt, egymásba forduló motívumokat néhány átlósan futó fehér csík „fedi” el. Közelről szemlélve láthatóvá válnak az út ciklikusan ismétlődő, de mindig változó stációi is, amelyeket végigjárva egy sejtelmes és titokzatos történetbe merülhet bele az olvasó. Ez a kisimított tekercs ugyanis az egyik legősibb könyvformátumot idézi fel, a határok közé nem szorított, végtelen teljességet, egy olyan linearitást, amely nem szabadalódik részekre. A kiállításnézőből olvasó válik: tevékenységét megkönnyítendő a másik, keskenyebb, de még hosszabb tekercs épp ezért már enyhén megdöntve, derékmagasságú pulpituson helyezkedik el. A fáradékony könyvmoly „ugyanazt” ülve is végiglapozhatja: a két szabadpolcos vázlatkönyv egyes oldalain a szókincs-fragmentumok egyre bővülő tartalomjegyzékében gyönyörködhet. Egyúttal a szakrális, érinthetetlen műből kézzel fogható műalkotás lesz – mindenki örömére. Szj nem törekszik perfekt tökéletességre, ezt már a karcolt/hasított technika sem engedné, az esetlegességet, a pillanatnyiságot néhány esetben a papírok finoman roncsolt szélein, máskor a művek gombostűvel (!) történő falra rögzítésén érhetjük tetten.

A pseudo-rendetlenség mögött azonban tudatos rendezettség és merész művészi elvek bújnak meg. A művész felrúgja a grafikanak mint kabinetműfajnak a szabályait, anektálja a teret, kimozdítja a sík felületet a térből (sarokkép); negligálja a szokványos, tégalap alakú nyomóformátumot (kör alakú nyomatvariációk); a felület mindkét oldalát képhordozónak tekinti (szemmagasságban, a falra merőlegesen rögzített, kétoldalas körlapok); felbontja a grafikai műről mint egészről alkotott hagyományos képnézési stratégia kereteit (az egyedi darabokból felépülő sorozatok csak egy-másfél méter távolságból állnak össze egységgé, képpé). Szj Kamilla művein a monotonul ismétlődő, hol vastag, hol vékony vonalfonadékok keménységét, a leheletfinom karcolások

pókhálószerű szövevényét érzéken felpuhítják a visszafogottan alkalmazott színek (kamillasárga, vörös, világoskék). A művek színessége azonban senkit ne csábítson könnyed felszínességre! A művek intim világának befogadásához ugyanis meditatív elmélyülés, az idő múlását semmibe vevő utazó ráérős nyugalma szükségeltetik.